

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ



ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΟ 1879
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ († 1941)
*Αγγροσόν μετέλλων *Ακαδημίας *Αθηνών (1935)

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
Τιμή φύλλου δραχμαί 800

Περίοδος Δ' — Τόμος Ια'

Αθήνα, 26 Απριλίου 1947

Έτος 60ον — Δεσφ. 17

ΟΙ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΜΟΥ

Αναρωτιέμαι αν κάποτε μπορέσω
τις χώρες που σεό χάριτη μου θωρώ
κόκκινες χώρες και νησιά γαλάζια,
πολύχρωμα, σε' αλήθεια να τὰ δω.

Τών Έσκιμώνων τή χώρα μέ τους πάγους
θάθελα πρώτα-πρώτα να γνωρίσω.
Κι' έδω που του γαρούφαλλου έχει χρώμα
μ' ένα οδηγό Κινέζο να γυρίσω.

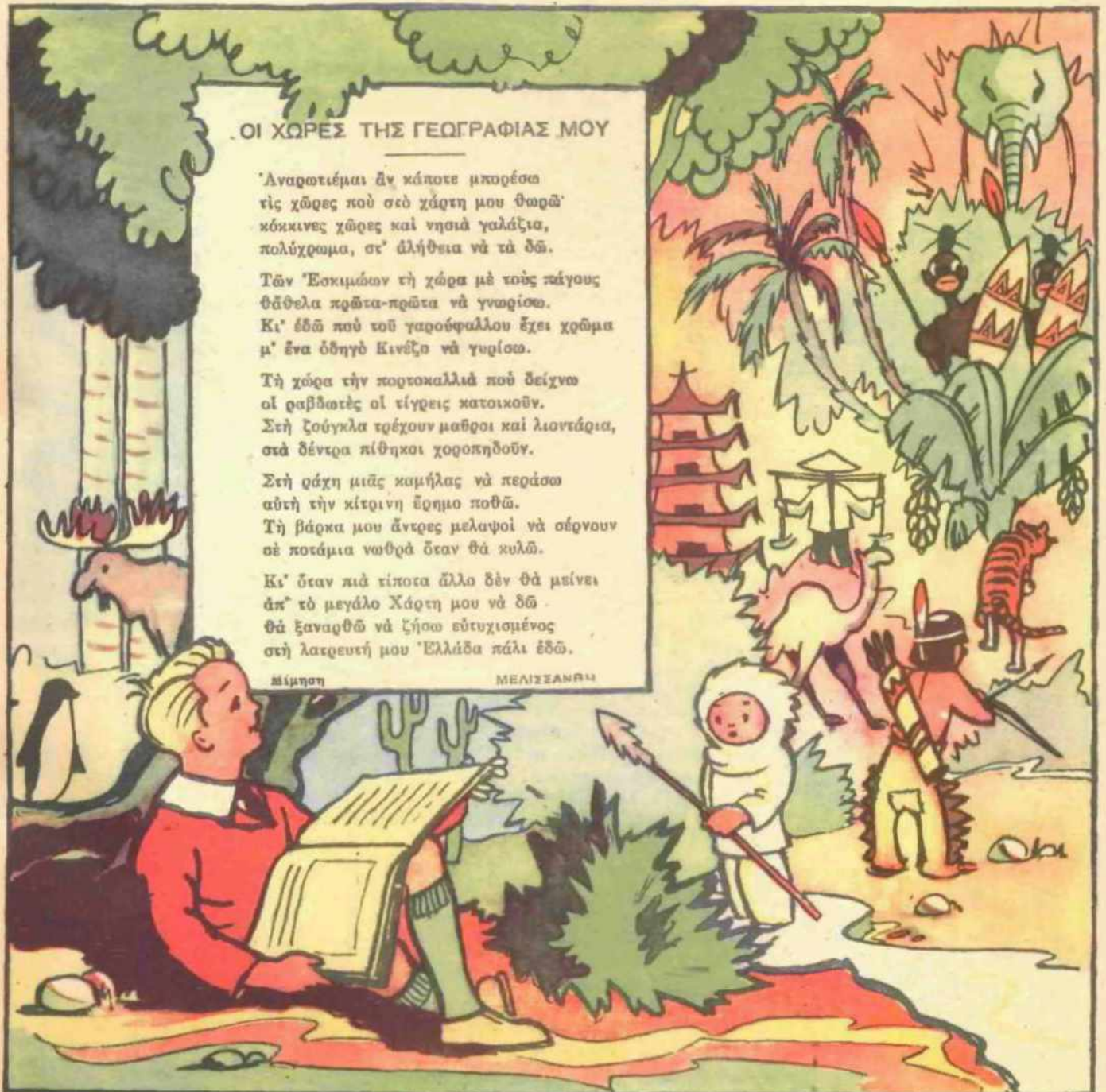
Τή χώρα τήν πορτοκαλλιά που δείχνω
οι ραβδωτές οι τίγρεις κατοικοῦν.
Στή ζούγκλα τρέχουν μαθηοί και λιοντάρια,
σα δέντρα πίθηκοι χοροπηδοῦν.

Στή ράχη μιᾶς καμήλας να περάσω
αυτή τήν κίτρινη έρημο ποθῶ.
Τή βάρκα μου άντρες μελαψοί να σέρνουν
σε ποτάμια νωθρά όταν θά κυλῶ.

Κι' όταν πιά τίποτα άλλο δέν θά μείνει
ἀπ' τό μεγάλο Χάρτη μου να δω
θά ξαναρθῶ να ζήσω εὐτυχομένοσ
στή λατρευτή μου Έλλάδα πάλι έδῶ.

Μίμηση

ΜΕΛΙΣΣΑΝΘΩ



Ο ΜΑΓΕΜΕΝΟΣ ΚΕΙΡΟΜΥΛΟΣ

(ΔΑΝΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ)

Ήταν μιὰ φορά κι' έναν καιρό δυο αδέρφια, που κάθονταν κοντά. Τὸν ἓνα τὸν ἔλεγαν Λάμπρο, κι' ἦταν πλούσιος, ὁ ἄλλος δὲμος ἦταν φτωχὸς καὶ τὸν ἔλεγαν Γιάννη.

Ἦρθαν κάποτε Χριστούγεννα καὶ πῆγε τὴν παραμονὴ ὁ ἀμοῖρος ὁ φτωχὸς ὁ Γιάννης στὸν πλούσιο τὸ Λάμπρο καὶ τοῦ ζήτησε νὰ τοῦ δώσει κάτι, νὰ φᾶνε αὐτὸς καὶ τὰ παιδιὰ του.

— Ποτέ σου δὲ θὰ δεῖς προκοπὴ, τοῦπε ὁ πλούσιος, γιατί τὸ μυαλό σου δὲν κόβει. Κι' ἐγὼ δὲν ξέρω τί νὰ κάμω μὲ σένα. Πάρε τώρα αὐτὸ τὸ κομμάτι τὸ λαρδί καὶ μπόρεῖς μ' αὐτὸ νὰ πᾶς ὡς τὴν κόλαση.

— Εὐχαριστῶ πολύ, εἶπε ὁ Γιάννης, θὰ κάμω ὅπως μοῦ 'πες.

Πάντα του ἦταν ἐνκοιλόπιστος καὶ κοιτός. Φορτώθηκε λοιπὸν τὸ μεγάλο τὸ κομμάτι τὸ λαρδί στὴν ὄμο καὶ ξεκίνησε. Ἀντὶ δὲμος νὰ πάει σπιτί του, τράβηξε ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά καὶ ρωτοῦσε :

— Κατὰ ποῦ εἶναι ἡ Κόλαση;

Περπάτησε ὡς πὸν βράδυσσε.

Ἔνας γέρος διαδάτης τὸν ρώτησε :

— Τί σ' ἔπιασε καὶ θέλεις νὰ πᾶς στὴν Κόλαση;

— Ἔτσι μούπε ὁ ἀδελφός μου, ἀπάντησε ὁ Γιάννης.

— Τράβα λοιπὸν ἴσια κι' ὄλο ἴσια πρὸς τὸ δάσος, ὡς πὸν νὰ ἴδεις μιὰ φωτιά.

Περπάτησε λοιπὸν ὁ φουκαρὸς ὁ Γιάννης ὡρες κι' ὡρες, ὡς πὸν βρέθηκε μπροστὰ σὲ μιὰ μεγάλη φωτιά, ποὺ ἔδωκεναι μέσα ἀπὸ τὴ γῆ, χωρὶς νὰ καίνε ξύλα ἢ κάρβουνα.

Ἔνας μικρὸς διαβολάκος καθόταν πλαίι στὴ φωτιά.

— Τί θέλεις ἐδῶ; ρώτησε ξαφνιασμένος.

— Ὁ ἀδελφός μου μούδωσε αὐτὸ τὸ λαρδί, ἀπάντησε ὁ Γιάννης, καὶ μούπε νὰ πᾶω στὴν Κόλαση.

— Πούλησέ μου τὸ λαρδί, εἶπε ὁ διαβολάκος, κι' ἐγὼ θὰ σοῦ δώσω αὐτὸ τὸ χειρόμυλο.

— Καὶ τί νὰ τὸν κάμω τὸν χειρόμυλο, ποῦ δὲν ἔχω τίποτα ν' ἀλέσω;

— Δὲν πειράζει ποῦ δὲν ἔχεις. Θὰ γυρίζεις τὸ χεροῦλι καὶ θ' ἀλεῖται ὁ μύλος καὶ θὰ βγάξει ὅ,τι πρᾶμα σκεφθεῖς, κι' ὅ,τι ἐπιθυμῆς. Σιτάρι, καφέ, κρέας, σοκολάτα, κι' ὅ,τι ἄλλο. Ἀμα δὲμος ἀλέσει ἀρκετὸ ἀπὸ κάθε πρᾶμα καὶ θέλεις νὰ σταματήσει, πρέπει νὰ πῆς τρεῖς λέ-

ξεις, κι' ἀμέσως θὰ σταματήσει. Σκόψε νὰ σοῦ πῶ σ' αὐτὶ αὐτὲς τρεῖς λέξεις.

— Μ' ἀρέσει αὐτὴ ἡ μηχανὴ, εἶπε ὁ Γιάννης καὶ πῆρε τὸ μύλο κι' ἔδωσε τὸ λαρδί.

Ἦταν γύρισε σπιτί του, ἦταν νόχτα κι' ἡ γυναίκα του ἔβαλε τις φωνές :

— Ποῦ γυρίζεις τέτοια ὦρα; Ἔδω πέρα τὰ παιδιά μας πεινανε.

— Χμ, πᾶνε πιά τὰ βράσκα, γυναίκα! εἶπε γελώντας ὁ Γιάννης.

Ἔχω τώρα μιὰ μηχανή, καὶ δὲ θὰ μᾶς λείψει πιά τίποτα.

Κι' ἔδωκε τὸ μύλο.

— Μύλο ἔφερες; φώναξε ἡ γυναίκα. Μὰ ἐμεῖς δὲν ἔχουμε σπειρί σιτάρι!

— Στάσου καὶ θὰ ἴδεις! εἶπε ὁ ὁ Γιάννης. Ἔδω μέσα εἶναι σκοτεινά. Μύλε! Νὰ μοῦ ἀλέσεις φῶς!

Κι' ἀμέσως γύρισε ὁ μύλος, κι' ἔβγαλε κερὶ ἀναμένα καὶ φώτισε τὸ σπιτί.

— Μύλε! Νὰ μοῦ ἀλέσεις ψωμί!

Κι' ἔβγαλε ἀμέσως ψωμί καὶ κρέας ψητὸ καὶ τυρὶ καὶ κρασί καὶ ὠραῖο γλυκὸ μὲ σοκολάτα.

Ἦταν ἔβγαζε ἀρκετό, ἔσκυβε ὁ Γιάννης κι' ἔλεγε τις τρεῖς μυστικὲς λέξεις κι' ὁ μύλος σταματοῦσε.

Τὴν ἄλλη μέρα, βγῆκε ὁ Γιάννης στὸ δρόμο κι' ἔλεγε σ' ὄλους τοὺς γνωστούς του :

— Ὅποιος θέλει νὰ κοιτάσει σ' ἀρχοντικό μου. Ἔχω ἀπ' ὄλα τὰ καλά, θὰ φᾶτε καὶ θὰ πιεῖτε ὅσο θέλει ἡ καρδιά σας.

Μαζεύτηκαν λοιπὸν ἓνα σωρὸ χωριανοὶ στὸ σπιτί τοῦ Γιάννη καὶ θαύμασαν μὲ τὰ ὠραῖα πρᾶγματα ποὺ εἶχε, αὐτὸς ὁ πάντα πεινασμένος καὶ φουκαρὸς. Ἐφαγαν κι' ἦπιαν καὶ γλεντοῦσαν ὡς τὸ πρωῒ.

Κατὰ τὰ μεσάνυχτα, ὁ Λάμπρος, ὁ πλούσιος ἀδερφός, ἀκουσε τὴ φασαρία καὶ βγῆκε νὰ ἴδῃ. Πῆγε στὸ σπιτί τοῦ ἀδερφοῦ του κι' εἶδε τὸν κόσμον νὰ γλεντοκοπᾷ.

— Ἐ, φουκαρὰ Γιάννη! εἶπε. Κάπου θὰ τὰκλεψες ὄλα τοῦτα καὶ θὰ χεις ἀσχημα μπλεξίματα.

— Χά, χά! ἔκαμε ὁ Γιάννης μισομειθυμένος. Δὲν ἔκλεψα τίποτα ἐγὼ! Ἄς εἶναι καλά ὁ διαβολάκος, ποῦ μούδωσε τοῦτο τὸ μύλο. Τὸν γυρίζω καὶ βγάξει ὅ,τι καλὸ θέλω

— Ἄσε τώρα τὰ ἀστεῖα! Ποῦ τὰ βρήκες τόσα φαγητά;

— Ἐλα μόνος σου νὰ ἴδεις! Καὶ τούδειξε τὸ μύλο.

— Μύλε! Νὰ μοῦ βγάλεις ζαμπόνι! Κι' ἀμέσως ὁ μύλος ἔβγαλε ὠραῖο-τάτο ρόδινο ζαμπόνι.

Ὁ πλούσιος Λάμπρος τώρα πῆγε νὰ σκάσει ἀπὸ τὴ ζήλεια του. Ἔβλεπε τὸν ἀδερφοῦ του νὰ γεμίζει ἀπ' ὄλα τὰ καλά. Ὁ φουκαρὸς ὁ Γιάννης ἄλλαξε σπῆτι, ἔχτισ' ἓνα παλάτι κοντὰ στὸ γαλὸ, τὸ γέμισε ὠραῖα ἐπιπλά καὶ περνοῦσε ἀρχοντικά.

Στὸ τέλος, πάει ὁ Λάμπρος καὶ τοῦ λέει :

— Ἔσύ, Γιάννη, ἔχεις τώρα ὅ,τι θέλεις. Δὲ μοῦ πούλας ἐμένα τὸ μύλο, νὰ κάμω κ' ἐγὼ τὴν τύχη μου; Θὰ σοῦ δώσω χιλία φλουριά.

— Σοῦ τὸν πούλαω γιὰ χιλία φλουριά, εἶπε ὁ Γιάννης. Ἐγὼ πιά τώρα ἔχω ἀπ' ὄλα.

Πῆρε λοιπὸν ὁ πλούσιος ὁ Λάμπρος τὸ μύλο καὶ τὸν πῆγε σπιτί του. Ἡ γυναίκα του ἔλειπε στὸ χωράφι καὶ θέλησε νὰ τῆς ἔχει ἔτοιμο τὸ φαγητό, γιὰ νὰ μὴ βασανίζεται νὰ μαγειρέψῃ ἀμα θὰ γύριζε.

Εἶπε λοιπὸν :

— Μύλε, νὰ μοῦ ἀλέσεις ρέγγα καὶ χυλὸ.

Κι' ἀμέσως ἀρχισε νὰ γυρίζει ὁ μύλος καὶ νὰ βγάξει κομάτια κομάτια ρέγγα καὶ πηχτὸ χυλὸ ἀπὸ σιτάλευρο. Γέμισε δυὸ πιάτα κι' ἦταν πιά ἀρκετό, ὁ μύλος δὲμος δὲ σταματοῦσε. «Δὲν πειράζει, σκέφτηκε, θὰ φᾶνε καὶ τὰ γουροῦνια μας». Καὶ γέμισε δυὸ μεγάλα δοχεῖα καὶ τὰ πῆγε στὸ σταύλο. Μὰ ὁ μύλος ὄλο γύριζε καὶ γέμισε τὸ τραπέζι κι' ἀρχισε νὰ γεμίζει καὶ τὸ πάτωμά.

— Μύλε, σταμάτα! φώναξε ὁ Λάμπρος μὲ ἀπελπισία.

Μὰ ὁ μύλος δὲ σταματοῦσε, γιατί ὁ Γιάννης δὲν εἶχε πῆστὸ Λάμπρο τις μυστικὲς λέξεις, ποῦ ἔπρεπε νὰ προσφέρει σιγὰ σιγὰ γιὰ νὰ σταματήσει.

Σὲ λίγο εἶχε γεμίσει ὄλο τὸ σπιτί ρέγγα καὶ χυλὸ κι' ὁ Λάμπρος ἔδωκε τὸ μύλο ἔξω στὴν αὐλή. Μὰ κι' ἡ αὐλὴ γέμισε σὲ λίγο καὶ τὰ πῆγε ὄλα κι' ὁ μύλος δὲ σταματοῦσε.

Ὁ Λάμπρος τότε ἔτρεξε καὶ φώναξε τὸν ἀδερφοῦ του, νὰ πάει πίσω τὸ διαβολικό μηχανήμά του. Ὁ Γιάννης ἔτρεξε καὶ τὸ πῆρε πίσω καὶ γυρίζοντας στὸ σπιτί του φθόβρισε τις μυστικὲς λέξεις κι' ἀμέσως ὁ μύλος σταμάτησε.

Ὁ Λάμπρος δὲμος εἶχε φασαρίες. Ἐφερε ἐργάτες πολλοὺς γιὰ νὰ τοῦ καθαρίσουν τὸ σπιτί, τὰ πρᾶματὰ του ὄλα εἶχαν καταστραφεῖ καὶ ἐδέφε ὄσα φλουριά τοῦμε νὰν γιὰ νὰ πληρώνει τοὺς ἐργάτες. Τὰ γουροῦνια του πῆγηναν στὸ χυλὸ καὶ τοῦ φόβησαν, ἀποθήκης δὲν εἶχε γιὰ νὰ

μαζεψῇ τὴ σοδεία του κι' ἔτσι καταστράφηκε ὁ ἀνθρώπος ὄλοτελα.

Ἦταν ἀπὸ λίγον καιρὸ ἦρθ' ἓνα μεγάλο καράβι ἀπὸ τις βορεινὲς θάλασσες καὶ στάθηκε στὸ γαλὸ ἀντίκρου στὸ μεγάλο σπιτί τοῦ Γιάννη.

Ὁ καπετάνιος ρώτησε τίνος εἶναι αὐτὸ τ' ἀρχοντικό καὶ τοῦπαν πῶς εἶναι ἐνὸς ἀνθρώπου, ποῦ ἔχει ἓνα μύλο, ποῦ βγάξει ὅ,τι καλὸ θέλει ἢ καρδιά του.

Ὁ καπετάνιος, ποῦ ἐμπορευόταν φορτία ἀπὸ ἀλάτι, ρώτησε :

— Βγάξει κι' ἀλάτι ὁ μύλος αὐτός;

— Καὶ βέβαια καὶ βγάξει, τοῦ εἶπαν.

— Τότε λοιπὸν θὰ τὸν ἀγοράσω. Θὰ βγαίνω σ' ἀνοιχτά, θὰ γεμίζω τὸ καράβι μου ἀλάτι καὶ θὰ πηγαίνω στὰ λιμάνια νὰ τὸ πούλω.

Βρῆκε λοιπὸν τὸ Γιάννη καὶ τοῦ δωσε χιλία φλουριά, ὄσα εἶχε μαζεμένα ἀπ' ὄλα τοῦ τὰ ταξίδια κι' ἀγόρασε τὸ μύλο.

— Τώρα, ἀνοίξτε τὰ πανιά καὶ δρόμο! εἶπε στοὺς ναυτε.

Κι' ὅταν βρέθηκε σ' ἀνοιχτά, μέσα στὸ πέλαγος, ἔβαλε τὸ μύλο στὴ μέση στὸ κατάστρωμα καὶ εἶπε :

— Μύλε, θέλω νὰ μοῦ βγάλεις ἀλάτι.

Κι' ἀμέσως ἀρχισε ὁ μύλος νὰ γυρίζει καὶ νὰ βγάξει ἀφθονο κι' ὠραῖο ἀσπρο ἀλάτι. Γέμισε τὸ ἀμπάρι τοῦ καραβιοῦ κι' ὁ καπετάνιος ἦταν ὄλο χαρὰ, ποῦ θὰ πῆγαινε σὲ κανένα κοντινὸ λιμάνι νὰ πουλήσῃ τὸ φορτίο του.

— Στάσου τώρα, ἀρκετὸ εἶναι! φώναξε στὸ μύλο.

Μὰ ὁ μύλος ποῦ νὰ σταματήσει! Ἐβγαζε κι' ὄλοένα ἔβγαζε ἀλάτι, καὶ τὸ ἀμπάρι ξεχείλιζε κι' ἀρχισε νὰ χύνεται τὸ ἀλάτι στὸ κατάστρωμα καὶ σ' ὄλα τὰ μέρη τοῦ καραβιοῦ.

— Τρέξτε ὄλοι ἐδῶ! φώναξε ὁ καπετάνιος. Κρατεῖστε αὐτὸ τὸ μύλο! Κάμετέ τον νὰ σταματήσει, γιατί θὰ βαρύνει τὸ καράβι καὶ θὰ πάμε στὸν πάτο!

Χεροδύναμοι καὶ γεροὶ ἄντρες εἰ ναυτεσ πολέμησαν νὰ σταματήσουν τὸ μύλο, μὰ ἐκείνος γύριζε μὲ μιὰ δύναμη φοβερή, ποῦ κανένα ἀνθρώπινο χέρι δὲ μπορούσε νὰ τὸν σταματήσει. Ὅυτε κι' ἤξερε ὁ καπετάνιος νὰ πῆ ἐκείνες τις τρεῖς μυστικὲς λέξεις, ποῦ τις ἔλεγε ὁ Γιάννης καὶ σταματοῦσε ἀμέσως τὸ μύλο.

— Τὸ κακὸ μὲ βρῆκε! φώναξε ὁ καπετάνιος. Τὸ καράβι ἀρχίζει νὰ γέρνει καὶ θὰ βουλιάξουμε.

Ἦταν πιά ἀπελπισία.

— Πετάξτε το στὴ θάλασσα! φώναζαν οἱ ναυτες.

Ὁ καπετάνιος λυπήθηκε τὰ λεπτά ποῦχε δώσει, μὰ δὲ μπορούσε νὰ κάμει ἄλλιως, γιατί τὸ καράβι του ἦταν ἔτοιμο νὰ βουλιάξῃ.

Τὸν πέταξαν λοιπὸν τὸ μύλο στὴ θάλασσα, κι' ἐκείνος γύριζε ὄλοένα κι' ἔβγαζε ἀλάτι. Κι' ὅταν ἔπεσε στὸ νερὸ καὶ βουλιάξε βαθεῖα βαθεῖα, ἔξακολουθοῦσε νὰ γυρίζει πάντα καὶ νὰ βγάξει ἀλάτι, κι' ὄλο ἀλάτι.

Καὶ τόσα χρόνια ποῦ ἔχουν περάσει, πάντα ὁ μύλος ἐκείνος γυρίζει βαθεῖα μὲς στὸ νερὸ καὶ βγάξει ἀλάτι κι' ὄλο ἀλάτι, καὶ θὰ γυρίζει πάντα κι' ὄλα τὰ χρόνια.

Καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο, ἡ θάλασσα παντοῦ εἶναι ἀρμυρὴ καὶ ποτέ της δὲ θὰ ξαρμυρίσει.

M. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΠΑΠΠΟΥΣ ΣΤΟΝ ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟ ΕΓΓΟΝΟ

Ἡρόδες ἐσοῦ... κι' ἐγὼ πηγαῖνω. Τὰθα σβυσμένα τὰ κερὰ μου στὸ ἔβγα τῆς ζωῆς. Μὰ πρὶν νὰ φύγω πάρε τὴ στερὴ λαιμιά μου ἀπ' τὴ φλόγα τῆς δικῆς μου τῆς [πάδα] [πνοῆς].

Πίκες ὄσες μοῦ λάχανε στὴ ζήση λουλούδια νὰν' γιὰ σένα, ἐκεῖ ποῦ περπατᾷς.

Κι' ὄσα, μ' ἔχουν ἐμένα βασανίσει νὰ γίνουνε χρυσοφτερά γιὰ νὰ πετᾷς...

Μικρὸ μου, στὴν πυκνὴ τὴ σκοτεινάδα ποῦ μὲ τυφλώνει μὲ τὰ γηρατεῖα... Ἄστρο λουμπρό, χαρὰ μου καὶ λαμπάδα ἢ μακρινὴ σου θεῖα ματιά...

Πρὶν ὄλο γύρω ἀπ' τὰ κρύσταλλα παγώνουν πρὶν μὲς σπῆς μνήμης τὸ χεῖρόνα νὰ βρεθῶ.

Καὶ νᾶταν τὸ χεράκια σου νὰ δώσουν τὸ χᾶδι τους σὲ μένα, γαλανὸ μου ἀνθό...

Τὰ πέλαγα θωροῦ καὶ τὰ λαγκάδια τὴς ἀμμουδιῆς ποῦ μᾶς χωρίζουν, τὰ βουνὰ τις θάλασσες μὲ τὰ λαμπρὰ τους τὰ πεπτάδια

κι' ἡ σκέψη τὸ κορμί μου βαρυστυραγνά.

Τὸ γέρινο κορμί ποῦχει λυγίσει ἀπ' τὸ διὰβὰ τόσον χρόνον τοῖς καμηούς. Ἄχ, ἔλα. Ἔνα τριαντάφυλλο ν' ἀνθίσει γιὰ γλυκασιός, νὰ ξαναλάμψῃ πάλι ὁ ἴνοὺς!

Μὰ φτάνει. Σκέψεις μαῦρες δὲν τὸ θέλω νὰ με κυκλώνουν. Ὅσο βλέπω τὸ γλυκὸ τὸ προσωπάκι σου, ποῦ τὸ λαμπρὸ πινέλο κάποιου Ραφαήλου, ἔχει στολίσει, μυστικό

νὰ μοῦ ψελλίσει : Ἀνήποτα δὲν σούπα, γιὰ κοίταξε... Εἶμαι ἐγὼ... μὰ σὺν- [καῖρα εἶσαι ΣΥ, ἀφοῦ ἡ στυλιπνή, καινούργια, ἀγγιχτη] [κουδπα] κλείνει τὸ ἴδιο δυνατό, καλιό, κρασί!...

ΤΑ ΦΙΡΜΑΝΙΑ ΤΗΣ ΑΛΕΠΟΥΣ

(ΑΛΓΙΚΟΣ ΜΥΘΟΣ)

Ἔναν καιρὸ μιὰ κυρὰ-Μαρία ἔβγαίνε ἀπὸ τὴ φωλιά της σὰν ἔβρα-δουάζε καὶ πῆγαινε μὲ τὴν ἀράδα σὲ τρία γειτονικά χωριά. Κάπου κάπου δὲμος καὶ στὸ ἴδιο χωριὸ δυὸ νόχτες γραμμὴ. Κάνοντας αὐτὸ κατᾶφερνε νὰ τρώῃ ἡσυχῆ τις κότες.

Οἱ χωρικοί πῆγαιναν νὰ σκάσουν μὲ τὸ κακὸ ποῦ τοὺς βρῆκε. Ἐκάναν παγίδες, ἔστηναν δόκανα καὶ φύλαγαν καρασούλι. Ἐκεῖνο τὸ πονηρὸ ζουλάπι (ἡ ἀλεπού) ἐπιτήδεια καὶ ἐσκοπισμένη σὲ τέτοια τεχνάσματα, ἔφευγε ἀπὸ τις κακοποτιές καὶ περνοῦσε ζωὴ χαρισάμενη.

Μιὰ νόχτα δὲμος ποῦ ἔτρωγε ἔνα τρυφερὸ κοτόπουλο, χωμένο σὲ κάποιο κοτέτσι, τὴν ἀνακάλυψαν. Ἐκείνη ἀμέσως ἔκανε τὴν φόβια γιὰ νὰ τοὺς ξεγελάσῃ καὶ ξεφύγῃ.

Κάποιος χωρικός ποῦ ἐνοῖωσε τὸ τέχνασμα της φώναζε στοὺς συντρόφους του : «Χτυπάτε τὴν μὲ τὰ στηλιάρια, πρὶν πρὶν πάρη δρόμ.» καὶ τὴν κλωτσοπάτησε. Ἐκείνη ἀνατινάχτηκε σὰν νὰ ζύπνησε ἀπὸ βαθθ ὕπνο καὶ ἔτριψε τὰ μάτια της μὲ τὰ πόδια. Ἐπειτα κοίταξε ὄλόγυρά της καὶ ρώτησε γλυκόλαλα : «Γιατί, καλά μου ἀνθρώποι, μὲ κτυπάτε

— Ἐχεις μούτρα καὶ μελᾶς, πονηρὸ-πόνηρη! ποῦ κοιτεύεις νὰ ρημάξῃς τὰ κοτέσια μας.

— Ἀμ ἐγὼ ἔχω τὸ ἐλεύθερο μὲ σουλτανικά φερμάνια νὰ τρώω τὰ πουλερικά.

— Τὶ φερμανολογᾷς, ποῦνε τα; — Δόστε μου καιρὸ ἴσα με ἓνα Πατερημᾶ νὰ φάξω στὸ ντορδὰ μου νὰ τὰ βγάλω.

Τότε κάποιος ἀπὸ ὄσους τὴν ἔιχαν τριγυρισμένα ἀρχισε νὰ λέγῃ τὸ «Πάτερ ἡμῶν». Τὸ τελείωσε, μὰ ἡ κυρὰ Μαρία δὲν εἶχε βρῆ ἀκόμη τὸ φερμάνι καὶ τοὺς εἶπε : «Ἀχ, καλοὶ μου χριστιανοί, κάνετέ μου τὴν χάρη νὰ τὸ ξαναπῆτε».

Ἔνας δὲμος γέρος τῆς ἀπάντησε : «Ὅχι μόνο μὲ ἓνα Πατερημᾶ μὰ οὔτε καὶ μὲ δυὸ «Πιστεῶν δὲν θὰ βρῆς τὸ φερμάνι, γιατί ποτέ δὲν σοῦ ἔδω-σε ὁ Σουλτάνος», καὶ γυρίζοντας στοὺς συντρόφους του ἐπρόσθεσε :

«Χτυπάτε τὴν ἀλύπητα μὲ τὰ ραβδιά σας γιὰ νὰ τελειώσουμε.» Ἐκείνοι τὸν ἀκούσαν καὶ σὲ λίγο ἡ κυρὰ Μαρία δὲν ἦταν πιά στὴν ζωὴ. Ὅλο αὐτὸ τὸ περιστατικό τὸ λέει σύντομα ἡ παροιμία : «Ὡς ποῦ νὰ δείξῃ ἡ ἀλεπού τὰ φερμάνια της, ἔπῃγε τὸ τομάρη της στὸν ταμπάκη».

ΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΦΥΛΑΧΤΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ Ε. NESBIT

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Ο Κύριλλος πήρε το σελλίνι, και τα παιδιά ξεκίνησαν για το πάρκο. Πέρασαν πρώτα από τα μαγαζιά και με το σελλίνι που τους έδωσε ή παραμάνα, αγόρασαν αδιάβροχο χαρτί, για να σκεπάσουν τον Ψάμμεντ αν τυχόν κι' έβρεχε, όταν θα βρίσκονταν στο Παρελθόν. Γιατί ξέρανε καλά, πως αν βρεχόταν ο Ψάμμεντ, θα πέθαινε.

Ο ήλιος έλαμποκοπούσε, κι' έδινε στο Λονδίνο μιὰ ξεχωριστή έμορφιά.

Οι δρόμοι ήταν γεμάτοι από καλάθια με λουλούδια, και πολλές κυρίες αγοράζανε όμορφα τριαντάφυλα.

Η Άνθρα αγόρασε τέσσερα κόκκινα τριαντάφυλλα κι' έδωσε στον καθένα από ένα.

Ήταν δροσερά κι' εύδιαστα, σαν κι' αυτά που νοσταλγείς τα Χριστούγεννα, που δεν έχεις παρά λίγα χλωμά λουλούδια χειμωνιάτικα, χωρίς εσωδιά.

Έτσι τα παιδιά φορέσανε πάνω τους από ένα τριαντάφυλλο, και καθίσανε στη χλόη του πάρκου κάτω από τα δέντρα, που τα φύλλα τους δεν είχαν τη φρεσκάδα και το πράσινο χρώμα που έχουν τα δέντρα στην έξοχή.

— Άς μή χάνουμε καιρό, είπε ή Άνθρα. Άφου πρέπει να περάσουμε κατά ηλικία, ή Τζέννη που είναι ή πιό μικρή από όλους θα περάσει τελευταία. Άκουσες πως πρέπει να το κρατάς το φυλαχτό. Δεν είναι έτσι, Τζέννη;

— Θα προτιμούσα να μην ήμουν ή τελευταία, είπε ή Τζέννη.

— Κράτα και τον Ψάμμεντ, αν προτιμάς, ξανάπε ή Άνθρα. Δηλαδή, να τον ρωτήσουμε πρώτα αν θέλει.

— Και γιατί όχι; είπε πρόθυμα ο Ψάμμεντ. Φτάνει να με κρατάτε προσεχτικά και να μη με ρίξετε χάμα.

Η Τζέννη τώρα κρατούσε τρέμοντας τον Ψάμμεντ. Της κρεμάσανε και το φυλαχτό δλόγυρα στο λαιμό.

Όλοι είχαν σηκωθεί όρθιοι.

Η Τζέννη σήκωσε το χέρι ψηλά, κρατώντας το φυλαχτό, και ο Κύριλλος πρόφερε σοβαρά τη μαγική λέξη.

Την ίδια στιγμή το φυλαχτό μεγάλωσε και πλάτυνε τόσο, που ή Τζέννη φαινόταν σά να κρατά ή την άκρη μιὰς κόκκινης άψίδας με πολύ περίεργο σχήμα.

Το άνοιγμα δεν ήταν υπερβολικά μεγάλο, μα τα παιδιά κατάλαβαν πως μπορούσαν να περάσουν μέσα από αυτό.

Όλόγυρα από την άψίδα, και πάνω απ' αυτήν φαντάζανε τα δέντρα



Το άνοιγμα της άψίδας ήταν μικρό μα ο Κύριλλος είδε πως μπορούσε να περάσει από μέσα... (Σελ. 120, στ. β')

κι' ή χλόη του Ρέντζεντ Πάρκ, μέσα όμως από το άνοιγμα της άψίδας δεν έβλεπες ούτε δέντρα ούτε πάρκο μόνο ένα δυνατό πολύχρωμο φως που θάμπωνε τα μάτια.

Ο Κύριλλος πήρε μιὰ βαθεία άναπνοή και τέντωσε τα πόδια του με δύναμη, έτσι που οι άλλοι δεν καταλάβαινε πως τα γόνατά του τρέμανε και χτυπούσανε τόνα με τ' άλλο.

— Έγώ περνάω, φώναξε άποφασιστικά, και περνώντας την άψίδα γίνηκε άφαντος.

— Η σειρά μου είπε ή Άνθρα, και πέρασε κι' αυτή.

Ύστερα ο Ρόμπερτ, περνώντας, τράβηξε από το χέρι και τη φοβισμένη Τζέννη, που πέρασε στο τέλος κι' αυτή.

Μόλις βρεθήκανε από την άλλη μεριά, ή τοποθεσία άλλαξε δλότελα.

Όχι πάρκο, ούτε δέντρα, ούτε χλόη. Μα ούτε και καμιά άψίδα φαινότανε πιά πουθενά. Μονάχα το φυλαχτό στο χέρι της Τζέννης, κι' αυτό στο συνηθισμένο του σχήμα και μέγεθος.

Ήταν τόσο δυνατό το φως που δεν μπορούσαν να κρατήσουνε τα μάτια τους άνοιχτά, και πέρασε άρκετή ώρα ώπου να το συνηθίσουνε, και να κοιτάξουνε δλόγυρά τους.

Ο ουρανός ήταν καταγάλανος και χρύσιζε σαν ήλιολουσμένη θάλασσα.

Τα παιδιά είδαν πως βρίσκονταν σ' ένα πυκνό δάσος. Χαμηλοί θάμνοι και χαμόκλαδα πλεγμένα μπερδεύαν τα βήματα. Μπροστά τους άπλωνόταν μιὰ δχθη από περίεργη μαύρη λάσπη, και ένας μαυροκίτρινος ποταμός κυλούσε άτέλειωτα.

Τα μόνα σημάδια που δείχνανε πως υπήρχανε και άνθρωποι εκεί, ήτανε ένα μονοπάτι που οδηγούσε στον ποταμό, και μερικοί κορμοί δέντρων μέσα στο ποτάμι.

Κοιταχτήκανε μεταξύ τους.

— Μπά! είπε ο Ρόμπερτ, τί άλλοιώτικη άτμόσφαιρα!

Πραγματικά. Ο άγέρας ήτανε πιό ζεστός από διτ ήτανε τον Αύγουστο στο Λονδίνο.

— Θάθελα νάξερα που βρίσκόμαστε, είπε ο Κύριλλος. Αυτός ο ποταμός πρέπει να είναι ή ο Άμαζόνιος, ή ο Τιβερις ή κάποιος άλλος που δεν τον ξέρω.

— Είναι ο Νείλος, είπε ο Ψάμμεντ.

— Τότε είμαστε στην Αίγυπτο, είπε ο Ρόμπερτ που είχε πάρει μιὰ φορά βραβείο στη Γεωγραφία.

— Δεν βλέπω όμως κανένα κροκόδειλο, παρατήρησε ο Κύριλλος,

που είχε πάρει βραβείο στη Φυσική Ιστορία.

Ο Ψάμμεντ άπλωσε το μαλλιαρό του χέρι κι' έδειξε ένα σωρό από λάσπη στην άκρη του ποταμού.

— Ξέρετε τί είναι αυτό; ρώτησε τα παιδιά.

— Ένώ μιλούσε ο Ψάμμεντ, ο σωρός από λάσπη γλύττησε μέσα στο νερό.

— Ω! ξεφώνισαν τα παιδιά.

Άκουγότανε τώρα ένας θόρυβος ανάμεσα στους κορμούς που ήτανε μέσα στο ποτάμι.

— Αυτός είναι ήπποπόταμος! είπε ο Ψάμμεντ.

— Ναι! είναι ήπποπόταμος! έπανέλαβε ο Κύριλλος. Μα πόσο πιό άληθινός από κείνον που βρίσκεται στο Ζωολογικό Κήπο!

— Είμαστε τυχεροί που είναι από την άλλη μεριά του ποταμού, είπε ή Τζέννη.

Τώρα άκούστηκε θόρυβος από το μέρος που βρίσκονταν τα παιδιά. Ήταν φοβερό! Γιατί μπορούσε να είναι ένας άλλος ήπποπόταμος, ένας κροκόδειλος, ένα λεοντάρι, ή κάτι τέτοιο.

— Κράτα το φυλαχτό, Τζέννη, είπε βιαστικά ο Ρόμπερτ. Ίσως πρέπει να φύγουμε άμέσως. Έδώ είναι ένας τόπος που μπορεί να μας συμβούνε πολύ περίεργα πράγματα.

— Μοφ φαίνεται πως είναι ήπποπόταμος κι' αυτός. Ένας μεγάλος φοβερός ήπποπόταμος, είπε φοβισμένη ή Τζέννη.

— Όλοι μαζί γυρίσανε το πρόσωπό τους για να άντικρύσουνε τον κίνδυνο.

— Μην είσατε άνόητοι, είπε ο Ψάμμεντ, με το φιλικό και πειραχτικό του ύφος. Δεν είναι θηρίο. Αδτή τη φορά, είναι άνθρωπος.

Πραγματικά. Ήταν ένα κορίτσι πάνω κάτω στην ηλικία της Άνθρας, με ξανθά μαλλιά και ήλιοκαμένο πρόσωπο. Ήταν σχεδόν γυμνά. Τα τέσσερα Έγγλεζόπουλα που φορούσανε ζακέτες, καπέλλα, παπούτσια, κολλάρα κλπ. κοιτάζανε με θαυμασμό το περίεργο εκείνο κορίτσι.

Ήταν φανερό πως αυτό έπρεπε να είναι το κατάλληλο ντύσιμο για αυτό τον τόπο, κι' όχι αυτά που φορούσανε τα παιδιά.

Κρατούσε μιὰ στάμνα πάνω στο κεφάλι της από κοκκινόχρωμα. Δεν είδε τα παιδιά, που ήτανε μισοκρυμμένα στους θάμνους, και προχώρησε στην άκρη του ποταμού για να γεμίση τη στάμνα της. Ένώ προχωρούσε έβγαине από το στόμα

ΤΟ ΜΥΡΩΜΕΝΟ ΚΑΤΩΦΛΙ

Έκείνο το κατώφλι που έν' άγιοκλήμα Μοσκοβολούσε κ' ήμουνα παιδί, Μετά από τόσα χρόνια μέσ' στη μνήμη μου

Άκόμα άνθίζει, άκόμα κελαϊδεί...

Μελένιος ήλιος πλημμυρούσε πάνω του Κ' ή σκεβρωμένη πόρτα του, ή βαρεία, Μιλιά λές κ' είχε και σε καλημέριζε, Γερόντισσα με άγάπη κι' άρχοντιά.

Της μέρας μέσα κει το φως άγιάζονταν Κι' όλα, μαζί ένα πιάνο στη γωνιά, Μύρο εκλείναν ψυχής, όπως του πέλαγου Μύρο και τα κλειστά κλείνουν πανιά.

Παλιό το σπίτι, τρίζαν τα πατώματα, Μα το νερό που σου έφεραν να πιής Ήταν της άνοιξης το διαμαντόνερο Κι' όλα είχαν τη σφραγίδα μιὰς ψυχής.

Κάτι που ένιωθε και μέσα στο κλουβί του Κ' έμοιαζε μεθυσμένο από χαρά Το ναναίνι, κάτι που ήταν διάχυτο Σαν φως, σαν μύρο απ' άνθη δροσερά.

Κάτι το άγνό, το εγκάρδιο, τ' ώραϊότατο,

Που χάθηκε, δεν τόχω ξαναείδει, Έκείνο το κατώφλι που έν' άγιοκλήμα Μοσκοβολούσε κ' ήμουνα παιδί...

(Άκολουθεί)

ΒΕΤΑ ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΝΤΕΡΜΑΛΗΣ

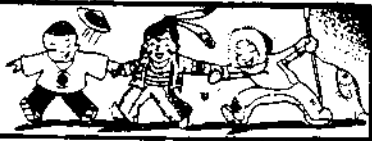
ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ



Ο μικρός μαραγκός.



ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ



ΓΟΥΔΑΤ ΝΤΙΣΝΕΥ ΚΑΙ ΣΙΑ

Όσοι είδατε στην Αθήνα τον χαριτωμένο «Πινόκιο» ξέρετε πως ό δημιουργός του, ο Γουόλτ Ντίσνεϋ διευθύνει στο Χόλλυγουντ μια δλόκληρη κινηματογραφική επιχείρηση που απα-σχολεί χίλια εκατό άτομα απ' τα όποια κανένα δεν είναι ήθοποιός, γιατί και



ό Πινόκιο, και ό Μίκη και ό Ντόναλντ δεν ζούν παρά μονάχα επάνω στό πανί. Αύτοί οι χίλιοι εκατό άνθρωποι που ποτέ δεν παρουσιάστηκαν στό μάτια μας βάζουν τά δυνατά τους για να ζωντανέψουν τους κοσμαγάπητους ήρωες του Ντίσνεϋ, κι όταν τελειώσουν τη δουλειά τους, τότε πάμε στόν κινηματογράφο και διασκεδάζουμε μ' ένα χαριτωμένο Μίκυ Μάους ή θαυμάζουμε ένα έγχρωμο άριστοέργημα σάν τόν Πινόκιο ή τη Χιονάτη.



ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΣΣΕΣ ΚΑΠΩΣ... ΧΟΝΤΡΕΣ

Στην Αμερική ή αεροπορική συγκοινωνία έχει πάρει τέτοιες διαστάσεις, ώστε κοντεύει σχεδόν ν' αντικαταστήσει τους σιδηροδρόμους και τά πλοία, που δέ μεταφέρουν πιά μονάχα επιβάτες, αλλά κι έμπορεύματα και φρούτα και ζώα άκόμη. Η γραμμή όμως Νέας Υόρκης-Μπουένος Άϊρες μπορεί να ύπερηφανεύεται πως μεταφέρει τις πιο «άξιοσέβαστες» επιβάτες. Άρισμένα άεροπλάνα της γραμμής αυτής έχουν διασκευάσει τό έσωτερικό τους για να μεταφέρουν άγελάδες και οι επιβάτες αυτές είναι οι πιο χοντρές απ' όσες παρουσιάστηκαν για τά ζυγιστούν στην πλάστιγγα του άεροδρόμιου. Κάνοντας όμως τό ταξίδι τους με τό άεροπλάνο κερδίζουν σαρανταένα ή δλόκληρες ήμέρες διαδρομής, κι αυτό δεν είναι μικρό πράγμα γι' άγέλαδες που βγάζουν δέκα άκάδες γάλα την ήμερα.



Ο ΜΙΚΡΟΠΩΛΗΤΗΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟΥΧΟΣ

Ό πόλεμος και ή κατοχή ανάγκασε ένα σωρό παιδιά να βγούν από μικρά στη βιοπάλη και να γίνουν έργατες,

λοδοτροι και πιο συχνά από όλα μικροπωλητές. Τά παιδιά αυτά που δεν μπορούσαν ούτε να μορφωθούν ούτε να λάβουν μια άνώτερη καλλιέργεια, δεν πρέπει ν' απελπίζονται για τό μέλλον τους. Έχουν όλες τις δυνατότητες να προσδεύουν και να γίνουν πλούσιοι μια μέρα, σάν τόν άλλοτε πρόξενό της Βολιβίας στό Παρίσι, τόν έξοχότατο Σιμόν Πατίνο.

Ό επίσημος αυτός διπλωμάτης ήταν στό παιδικά του χρόνια πλανόδιος έμποράκος, φόρτωνε σ' ένα ξεημερωμένο λάμα μερικά φιλικά και τριγυρίζε μέσα στό κατσάβραχα της πατρίδας του, πουλώνοντας τά έμπορεύματά του. Κάποια φορά ένας πελάτης άντί για μισή τριτά τον πλήρωσε με μια μετοχή, ενός



βολιβιανού μεταλλείου κασιτιέρου. Μία λοιπόν κι έγινε «μετοχος» ό νεαρός Σιμόν άποφάσισε να επισκεφθή τό «μεταλλείο» του. Έκει βρήκε όνομα δουλειά, εργάσθηκε με ζήλο, κάθε φορά που του περίσσευαν μερικά χρήματα αγοράζε από μια καινούργια μετοχή κι έτσι με τόν καιρό έγινε ένας από τους σημαντικότερους μετόχους. Σήμερα ό σενόρ Πατίνο είναι από τους μεγαλύτερους ιδιοκτήτες ορυχείων κασιτιέρου όχι μονάχα στη Βολιβία, αλλά στόν κόσμο δλόκληρο.



ΕΙΧΕ ΔΙΚΗΟ Ο ΝΑΝΟΥΚ

Οι Αμερικανοί που επεκτείνουν τώρα τελευταία τις έξερευνήσεις τους στό Βόρειο και στό Νότιο Πόλο, διε-



κήρυξαν ότι οι Έσκιμώοι έχουν έφευρμόσει τις πιο σωφές μεθόδους για την αντιμετώπιση του κρύου. Οι Αμερικανοί έξερευνητάι είχαν πάρει μαζί τους

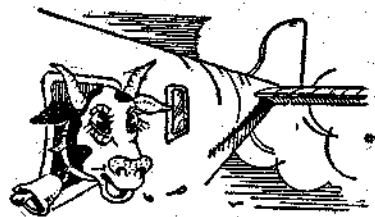
για την εγκατάσταση του στρατοπέδου τους κάθε λογής σκηνές, τέντες από νάυλον κι από άλλα παρακλήσια ύλικά. Έ λοιπόν, με τη χρήση έφτασαν στό συμπέρασμα ότι τό πρακτικότερο και θερμοότερο κατάλυμα είναι πάντα τό έγκλω των Έσκιμώων, δηλαδή ή καλύβα που χτίζουν από πάγο.



ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΛΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Ό τεχνικός πολιτισμός της εποχής μας δημιούργησε ένα πλήθος καινούργια επαγγέλματα που οι πατεράδες μας ούτε τά φαντάζονταν καν.

Ξέρετε πόσες κατηγορίες επαγγελμάτων ύπήρχαν τόν καιρό του Ησιόδου; Τέσσερες μοναχά: Η Ξυλουργική, (πλοία, επιπλα, άρματα), ή μεταλλουργική, (κατεργασία του χαλκού, του σιδήρου, του μολύβδου και του κασιτιέρου), ή δερματοργία, (σέλλες, παπούτσια κτλ.) και ή κεραμική, (διάφορα άγγεϊα, κεραμίδια, τούβλα). Κάθε τεχνίτης έπεξεργαζόταν μόνος του τό άντικείμενο που ήθελε να κάνει από την άρχή, δηλαδή από την πρώτη άκατέ-



γαστη ύλη (τόν πηλό, τό τομάρι κλπ.) ως τό τέλος.

Την ίδια εποχή στις Ίνδιες μόνον δυό επαγγέλματα ήσαν γνωστά: του σιδηρουργού και του άμαξοποιού.

Ξέρετε πόσοι τεχνίτες χρειάζονται σήμερα για την κατασκευή ενός παπουτσιού; Διακόσιοι πενήντα! Και ξέρετε πόσοι πρέπει να δουλέψουν για να βγει ένα χρονόμετρο; Χίλιοι έργατες που ό καθένας τους έχει διαφορετική ιδιότητα. Κάθε έργατης δηλαδή δεν κατασκευάζει παρά μόνον ένα μέρος του ρολογιού και κατόπιν όλα τά κομμάτια αυτά συγκεντρώνονται για να συντεθί τό ρολόι, από ειδικόν πάλι τεχνίτη. Τι εξέλιξις από την εποχή του Όμήρου ως σήμερα.

Ο ΕΞΕΡΕΥΝΗΤΗΣ



ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΝΑΜΝΗΣΗ

Θυμάμαι το σχολείο μας την άλλη γεμάτη άνθος. Και τη γλυκειά μου τη σχολική, θυμάμαι, που μαζί φίλη γεροπιαστές γυρνούσαμε τό δειλί.

Μά περισσότερο θυμάμαι τη φορά την τελευταία, που θα δίναμε εξετάσεις. Τι καρδιοχτύπια, Θεέ μου, και μετά — «Θέ να σου γράφω...» —

«Να μη με ξεχάσεις...»

Άχ, και θυμάμαι, άκόμα, τη βραδυά, σάν μόνη είχα βρεθεί στην κάμαρά μου, τά δάκρυα που χυθήκανε πικρά άπάνω απ' τά κλειστά τετράδιά μου.

ΜΕΛΙΣΤΑΝΘΗ

ΑΙΣΩΠΕΙΟΙ ΜΥΘΟΙ

(ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ)

13. ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΣ

Και τώρα που την έπιανε να ιδεις τί θα την κάνει! Η πονηρή Κερά Άλεπού θα γίνει πυροφάνι.

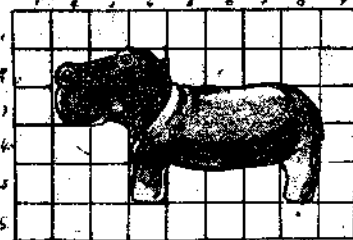
Στουπί της βάζει στην ουρά και λάδι να την κάψει. Μ' άλλοι και στό χωράφια του πούχουν κι εκείν' άνάψει!

ΔΙΟΝ. Α. ΤΡΟΒΑΣ

ΜΙΚΡΟΙ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

1. ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

Ίπποπόταμος



Όριζόντιος: 1. Έπαρχία της Γαλλίας.—2. Προφήτης.—4. Άντωνια.—5. Θεά των Άρχαίων.—Έτσι λέει ό Όμηρος τη θάλασσα.—6. Μεγάλη βασίλισσα.

Καθέντιος: 1. Άριθμητικό.—2. Προστακτική στην άρχαία.—3. Υιός του Νάε.—5. Άρθρον.— Συμπερασματικό, με άπόστροφο.—6. Νότα (βούξ).—7. Δυό γράμματα από τη λέξη κύμα.— Άριθμός (άρχ).—8. Κόρη του Ίνάχου.—9. Πόλις της Πελοποννήσου.



2. ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Τά δυό χωράφια

Ό Κόλλιος έχει στό Μενίδι ένα χωράφια που ό περίγυρός του είναι 24 πήχες, δηλαδή κάθε πλευρά του έχει μήκος 6 πήχες. Τό χωράφια αυτό όμως έχει ένα κακό. Είναι πολύ μακριά

ΤΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΜΑΣ ΦΙΛΜ

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΤΟ ΑΛΑΤΙ



1. Τό άλάτι που μεταχειρίζομαστε στό φαί μας τό βρίσκουμε είτε μέσα στη γή, — αυτό είναι τό ορυκτό άλάτι— είτε μέσα στη θάλασσα—τό θαλασσινό άλάτι.—2. Σε κάθε δκά θαλασσινό νερό υπάρχουν περίπου 40 γραμμάρια άλάτι. Για να βγει τό άλάτι αυτό υπάρχουν όρισμένες εγκαταστάσεις που τις λένε α λ υ κ έ ς.—3. Οι άλυκές είναι σάν μεγάλες άνάβαθες στέρνες, χωρισμένες με ψηλούς πλίνθινους τοίχους, που συγκοινωνούν μεταξύ τους με ειδικούς άγωγούς.—4. Όταν γεμίσει κάθε στέρνα, κλείνουν τόν άγωγό κι έτσι τό νερό που μένει εξατμίζεται κάτω από την θερμότητα του ήλιου και τό άλάτι κατακάθεται στόν πάτο.



5. Οι έργατες μαζεύουν τό άλάτι σε σωρούς στη μέση. Αυτό τό άλάτι αποτελείται από μεγάλα χοντρά κρύσταλλα κι είναι αυτό που λέμε «άλάτι χοντρό».—6. Ένα μέρος του άλατιού αυτού καθαρίζεται με ειδικές μηχανές, ύστερα τό άλέθουν σε λεπτή σκόνη κι έτσι γίνεται τό λεγόμενο «ψιλό άλάτι».—7. Υπάρχει όμως και τ' ορυκτό άλάτι που τό βγάζουν από τά βάθη της γής. Οι μεταλλωρύχοι με ήλεκτρικά τρυπάνια, κόβουν μεγάλα κομμάτια που τά στέλνουν στό έργοστάσιο.—8. Έκει τό καθαρίζουν, τά άλέθουν και βγαίνει ένα ψιλό άλάτι λεπτότερο και λευκότερο αλλά έξ ίσου νόστιμο με τό θαλασσινό.

από τό σπίτι του. Τότε ό Μήτρος, ένας άλλος Μενιδιάτης προτείνει στόν Κόλλια να κάνουν άλλαγή με τό δικό του τό χωράφια που έχει τόν ίδιο περίγυρο, δηλαδή 24 μέτρα, μόνον που δεν είναι τετράγωνο, δηλαδή έχει πλάτος 3 μέτρα και μήκος 9. Ό Κόλλιος δέχθηκε πρόθυμα και τά χωράφια άλλαχθηκαν. Βγήκε όφελιμένος ή ζημιωμένος;

Ναι ή Όχι

- 1. Η Βραζιλία ήταν άλλοτε αυτοκρατορία, ναι ή όχι;
2. Ο κ. Γογγόγιος Ξερόπουλος γεννήθηκε στη Ζάκυνθο, ναι ή όχι;
3. Μπορεί κανείς να πάει πεζή απ' την Αμερική στην Ασία, ναι ή όχι;
4. Ο Ήλιος είναι το μεγαλύτερο άστρο τ' ουρανού, ναι ή όχι;



ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

7-13

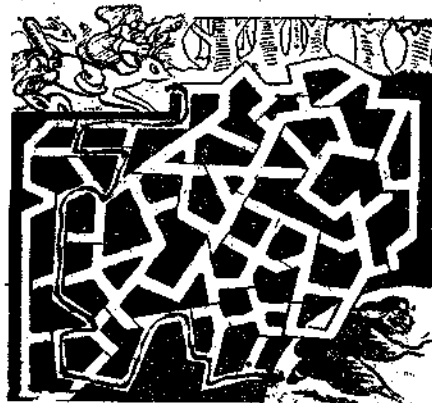
Σταυρόλεξο, Ό Κικιρίκος. Όριζόντιος. 1. Αίσωπος, Θαίς, σέ.—3. Η.—4. Νά, άς.—5. Άνά.—6. Ίτε, όλο, Σιρόκος. Καθέντιος: 1. Αθηναίς.—2. Ία, αβί.—3. Σι, Αέρο(α).—4. Ωσέ, Ό.—5. Ο.Κ.—6. Ός, άλλο.—7. Σεισμός.



- 2. Ένα πρόβλημα μαλλιαρό.
Αφού τά περισσότερα μαλλιά που μπορεί να έχει ένας άνθρωπος στό κε-

φάλι του, είναι 150 χιλιάδες τρίχες και τή λιγώτερα 60.000, αν πάρουμε τόν μέσον όρο, δηλαδή 100.000 και διαιρέσουμε μ' αυτούς τά δύο δισεκατομμύρια των ανθρώπων της γής, θ' άποδειχθεί μαθηματικά ότι όχι δύο, αλλά είκοσι χιλιάδες άνθρωποι όφείλουν να έχουν άκριβώς τόν ίδιο αριθμό τριχών στό κεφάλι τους.

ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ



Νά από που πέρασε ή κακή Μάγισσα της Χιονάτης και έξέφυγε των νάνων που την κυνηγούσαν.

Ο ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΕΧΘΡΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ L. LAMBRY

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

"Όμως ο Ντίκ δεν την άφησε περισσότερο στη μελαγχολία της. Πήρε το ποτήρι της και της έδωσε μισό δάχτυλο κρασί. "Έβαλε κατόπι της "Αννούλας και στο δικό του και είπε :

— Θα πιούμε και οι τρεις στην υγεία των γονιών μας ! "Έμπρός αγαπητές μου φίλες, αδειάστε το κρασί σας !

"Έπειτα, αφού ήπιανε, πρόσθεσε :

— Και τώρα θα σάς πω το μεγάλο μου μυστικό, αυτό που κατά πάσαν πιθανότητα θα μάς σώσει. Λοιπόν άμα κατάλαβα ότι το ρεύμα μάς παρασύρει πώς το νότο άμεισως φοβήθηκα τα φύκια . . .

— Και πώς τήξερες ; τον διέκοψε η "Αννούλα.

— "Ότι θάρχομαστε εδώ ; έκανε ο Ντίκ. Μας το έδειξε ο χάρτης του καρδιού μας. "Έπειτα ο πατέρας μου μου διηγήθηκε ένα σωρό πράγματα για τα έσωτερικά ρεύματα και όταν είδα την τρεχάλα του «Πράνοιγκ» κατάλαβα ποιόν δρόμο ακολουθούσε. Τότε έκανα κάτι πολύ άπλο που πολλοί ναυαγοί το μεταχειριστήκανε πριν από μάς με εύχρηστα τις περισσότερες φορές αποτελέσματα. Πήρα από την καμπίνα του κυβερνήτη μια κόλλα χαρτί, έγραψα λίγα λόγια και την έβαλα μέσα σε μια μπιτίλια που τη σφράγισα καλά και την έριξα στη θάλασσα.

— Σπουδαία ιδέα, έκανε χαρούμενη η "Αννούλα. Νομίζεις όμως πως θα την βρούνε Ντίκ και θάρθουν να μάς σώσουν ;

Το άμερικανόπουλο σήκωσε τους ώμους του.

— "Ο Θεός μόνο το ξέρει ! είπε.

— Κι' αν βρούν τη μπιτίλια οι Γερμανοί ; ρώτησε άξαφνα η Λευκή.

Τα παιδιά κοιταχτήκανε μ' άπορία. Η μικρούλα έκανε μια πολύ λογική σκέψη που οι δυο μεγάλοι δεν την είχανε υπολογίσει.

— "Ω, κι' αν την βρούν μωρό μου, κανένα γερμανικό καράβι δε θ' άποφασίσει να έρθει ως εδώ για τρία παιδιά που κινδυνεύουν. Το κακό είναι βέβαια ότι το γράμμα δε θα φτάσει στα χέρια των δικών μας, αλλά αυτό είναι μια υπόθεση που κανείς δεν μπορεί να ξέρει από πριν.

Κουδεντιάζοντας, η "Αννούλα σήκωνε το τραπέζι. "Ό,τι είχε απο-

μείνει από το ψωμί και τις κονσέρβες το φόλαξε στο μικρό ντουλάπι της αποθήκης κλειδώνοντας το διπλά με το κλειδί που βρισκόταν πάνω στην κλειδαριά.

— Μά γιατί το κλειδώνεις "Αννούλα ; ρώτησε η Λευκή περίεργη. Δεν πιστεύω να φοβάσαι τίποτε κλέφτες.

Το κορίτσι χαμογέλασε και της είπε κουνώντας το δάχτυλο :

— Φοβάμαι έναν πολύ μικρό κλεφτάκο που τον λένε Λευκή.

Η μικρή κατέβασε το κεφάλι της παραπονεμένη.

— Δεν πιστεύω να έφαγα πιό



Κόλλησε τ' αὐτί του στα πλευρά του κλειού . . .

πολύ από σάς, είπε κλαψιάρικα.

— "Όχι μωρό μου, αποκρίθηκε το κορίτσι, φοβάμαι μήπως καμιά φορά πεινάσεις και πώς περισσότερο άπ' ό,τι πρέπει. Είναι κακό να παραστομαχιάσεις τώρα που δεν μπορούμε να φωνάξουμε γιατρό. Γι' αυτό έγω που είμαι τώρα μανούλα σου φροντίζω για την καλή σου υγεία.

Η Λευκή χτύπησε τα χεράκια της και την άγκάλιασε.

— Τι καλή που είσαι, "Αννούλα, της είπε χαρούμενη. Κι' έγω νόμιζα πως λυπάσαι τις κονσέρβες και το ψωμί που τρώγω.

— "Έχουμε τόσα πολλά, που θα μάς περισέψουν, άπάντησε η μικρή γαλλίδα. Στην αποθήκη βρήκα άρκετά αυγά και θα φτιάξουμε μια όρεκτική όμελέττα. "Υπάρχει ακόμα άφθονο παστό κρέας, μακαρόνια, ρύζι και φασόλια. "Έχουμε άπ' όλα Ντίκ, είπε γυρίζοντας σ' αυτόν.

— Και έγω άνακάλυφα δυο κουτιά με περίφημο τσάι της Κεϋλάγγης, ένα κουτί με κακάο κι' άλλα έφτια με μαρμελάδα ροδάκινο, έκανε το άμερικανόπουλο. Και πιστεύω να βρω πολλά άκόμα και προπαντός το φρέσκο βούτυρο. "Ακόμα δεν κοιτάξαμε τί έχουν οι άλλες δυο αποθήκες.

Η "Αννούλα άρχισε να κουδεντιάζει σοβαρά με τον Ντίκ, ενώ η Λευκή έπαυζε με την κουβλά της.

— Θα τηρήσουμε μια τάξη σε όλα τα πράγματα, του είπε, για ν' αντιμετωπίσουμε τη δύσκολη αυτή περίπτωση. "Εσύ, Ντίκ, έχεις περισσότερη πείρα από μένα και είμαι πρόθυμη να σε διαπαύω σαν ένα μεγάλο άδερφό. Δεν πρέπει να με περνάς για καμμιά δειλή επειδή το πρωί φοβήθηκα λιγάκι. Σου υπόσχομαι από τώρα και στο εξής να κάνω ό,τι μπορώ για να σε βοηθήσω στο μέλλον.

— Είμαι βέβαιος "Αννούλα, ότι είσαι έκανή να φερθείς σαν ένα μεγάλο και λογικό κορίτσι και είμαι πολύ μακριά από το να σε ελέγχω. Μου φαίνεται μάλιστα ότι είσαι πολύ θαρραλέα για την ηλικία σου. "Έπειτα δεν μπορώ να σε κατακρίνω για τον πρωινό σου φέβο, αφού κι' έγω ήρθε η στιγμή που κοιτάξα άπελπισμένος τον ούρανο ζητώντας βοήθεια από το Θεό. Περνούμε μια μεγάλη δοκιμασία και είναι φυσικό για διάφορα μικροπράγματα να ζητούμε έλεος, παρηγοριά και συγγνώμη για την άδυναμία μας. Το κυριώτερο τώρα είναι ν' αντιδράσουμε και να κανονίσουμε τη ζωή μας σύμφωνα με τις στιγμές που περνούμε . . .

Ξαφνικό η Λευκή έμπηξε μια δυνατή φωνή και πετάχτηκε τρομαγμένη από τη θέση της. Τα δυο παιδιά τρέξανε κοντά της.

— Τι έπαθες ; τη ρώτισε φοβισμένη η "Αννούλα.

— Είδα ένα μαύρο πράγμα που έτρεξε άνάμεσα στα πόδια μου, μα δεν πρόφτασα να δω τί είναι, είπε κλαίγοντας η μικρή.

"Ο Ντίκ όμως την πήρε στην άγκυλιά του και πήγε και στάθηκε μπροστά σ' ένα μεγάλο πάγκο.

("Ακολουθεί) ΓΙΑΝΝΗΣ Β. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ



ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΑΔΑ

Είναι μια ήλιόλουστη χειμωνιάτικη ημέρα. "Ο ήλιος λάμπει. Καθισμένη στην βεράντα θαυμάζω τη χειμωνιάτικη αυτή λιακάδα. "Όλα είναι χαρούμενα, όλα είναι γελαστά. "Ο χρυσαφένιος ήλιος ζεσταίνει τη γη. Η γλόη απλώνεται χάμω σαν ένα καταπράσινο σεντόνι. Μερικά παιδάκια ξένοιαστα, παίζουν στην αθή ενός σπιτιού και πλημμυρίζουν με γέλιο ατύχηματα, κρυσταλλένια, την άτμόσφαιρα . . .

"Ενας γεροντάκος κάθεται στην πόρτα του σπιτιού του και διαβάζει κάποια έφημερίδα, άπολαμβάνοντας τη ζέση του ήλιου που δίνει δύναμη στο γέφυκό του σώμα.

"Ενα μικρό παιδάκι στο μπαλκόνι του διαβάζει κάποιο βιβλίο και πιό κει μια γριούλα κάθεται και γνέθει με τη ρόκα της μαλλί . . .

"Ενας σπίνος πετά άπ' το ένα δέντρο σ' άλλο σφυρίζοντας και μια πεταλούδα πετά με τα άφραϊα ποικίλοχρωμα φτερά της πάνω άπ' τα άνθη του κήπου . . .

Στο δρόμο μικρά ζωντάρια παιδάκια τρέχουν και φωνάζουν χαρούμενα. Είναι τόσο εύχαριστημένα που έλευθερώθηκαν άπ' την κλεισούρα του σπιτιού ! Σ' ένα παράθυρο μια γάτα ξεπλωμένη τερπέλικα, με τα μάτια μισόκλειστα ρουθουνίζει εύχαριστημένη στη θάλαψη του ήλιου . . .

"Όλοι οι άνθρωποι τόσο φαίνονται χαρούμενοι κι' εύτυχισμένοι άπ' αυτή την άφραϊα χειμωνιάτικη λιακάδα !

"Αφίνω την άφραϊα αυτή θέα και μπαίνω μέσα για να διαβάσω, με τη σκέψη ότι άδριο ποιός ήφρει μετά άπ' την ήλιόλουστη αυτή ημέρα τί άσχημος καιρός θα είναι . . .

Εξάφνα μια λεπτή παιδική φωνή ακούγεται από μακριά. Γαρυφαλλά, τριαντάφυλλα . . . Η φωνή όσο πλεί γίνεται καθσραύτερη και μια μικρή ως 10 χρόνων ξεπροβάλλει μέσ' από κάτι ψηλά δέντρα. Φορεί ένα ζευγάρι τρύπιες παντοφλές κι' ένα φάρεμα θαλασσί, ίδιο με τα μάτια της. Είναι μπλω-

μένο πολύ άδέξια και τα ξανθά μαλλιά της που είναι πλεγμένα κοιταδες δυο άσπρο σπάγγι τα κρατούν κάπως κτενισμένα. Στο χέρι της βασταίνει ένα καλοθάκι που έχει μέσα τα λουλούδια. Τα γελανά της ματάκια μόλις ειδαν τα παιδιά να παίζουν μπάλλα έκαναν να πάνε να παίξουν μιά, έφριξε μια ματιά στο πανεράκι με τα λουλούδια, κι' άλλη μια στα παιδιά κι' άναστέναξε. Μέσα στα γελανά μάτια της έβλεπε κανείς τη λαχτάρα να παίξω μπάλλα με τα παιδιά της ηλικίας της. Μά τα λουλούδια ; Τι θα γίνονταν ; "Αν δεν πουλούσε ως το βράδυ τα μισά, θάμενε ησεική με το άδελφάκι της, που ήταν μόλις τεσσάρων χρόνων. Δεν είχε μανούλα να την βοηθήσει και να μην την αφήνει να πουλάει λουλούδια στους δρόμους και στα κέντρα. Δεν είχε . . . Πλησίσις ένα τραπέζακι δειλά κρατώντας στο χέρι της ένα μπουκατάκι λουλούδια και είπε : « . . . πάρτε κυρία . . . είναι φρέσκα και δροσερά . . . »

Η κυρία δεν πρόσθεσε τί μικρούλα κι' αυτή έφυγε γρήγορα για να μην βλέπει τα παιδιά να παίζουν μπάλλα, ενώ τα δάκρυα άρχισαν να τρέχουν στα χλωμά της μαγουλάκια.

Ρός Μπουμπουνάκι

ΑΝΑΜΝΗΣΗ

"Όταν ήμουν άρρωστος — κι' αυτό γινόταν συχνά, λαχταρούσα — να δω τον ήλιο να βασιλεύει. "Από το παράθυρό μου άντικρούζω τη θάλασσα με τ' άλαφρά τα κύματα, τα θαλαπά σύρανοθέμελα με τα δαντελένια σύννεφα. Πέρα λίγες άχιτίδες στερνές από τον ήλιο που βασιλεύει χρύσιζαν τον ούρανο και έδιναν θαυμασία άρμονία στο γαλάζιο χρώμα του. Μερικά πουλιά χαιρέτιζαν την δύση με το γλυκό τιτίβισμα τους. Τα άφραϊα άσπρα πρόβαλλαν στον ούρανο και σε λίγο και το φεγγάρι.

Και έγω μαγεμένος με το φρεσά της φαντασίας μου πετούσα σ' άλλους κόσμους.

Πειρακνήριον

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΙΓΙΑ

"Έξω η άτμόσφαιρα είναι βαριά . . . Μαύρα σύννεφα σκεπάζουν τον ούρανο. Κανένος πουλιού δε γροικιάς τη λαλιά, τα δέντρα δλόγυμνα. Η θάλασσα άκόμα άγρια, τα κύματά της με μάνητα χτυπάνε τους βράχους. Οι άνθρωποι κλεισμένοι στα σπίτια τους, δεν τολμούν άκόμα να βγούν. "Όλα είναι βιαρά. Μόλις πέρας η καταγίγδα . . .

Μά να ! . . . Σιγά σιγά τα σύννεφα σκορπίζονται. "Ο ήλιος προβάλλει άνάμεσα τους κι' όλοι σ' άντίκρουμά του νοιώθουν άνακούφιση. Ξανακούγονται

τα πουλιά, των άηδονιών το γλυκό κελάδημα, των χελιδονιών το χαρούμενο πέταγμα. Η γη σταλάζει και πάλι με το πολυχρωμο των λουλουδιών χαλί. Κι η θάλασσα ήμερεύει . . . Οι άνθρωποι χαρούμενοι βγαίνουν άπ' τα σπίτια τους. « Πέρας η καταγίγδα ! » ψιθυρίζουν. "Αφροώνονται πάλι όλα τα ζωντανά της γης στην ήσυχη δουλειά τους. Ξανακούγεται της έργατικής μέλισσας ο βόμβος. Και τ' άνθρωποι το έγέννοιαστο τραγούδι . . . "Όλα όμνολογούν το ζωντανεμα της ζωής, μιάς ζωής που έμενε ναρκωμένη το δύσκολο καιρό της καταγίγδας . . .

Κορινθιακό "Ακρογιάλι

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Κάποτε ένας μπακάλης με τον υπάλληλό του έμετρούσαν τί είχε άπομείνει στο μαγαζί.

«— Πέντε όκάδες σκουληκιασμένο τυρί, άρχισες να μειρά ο μπακάλης, τρεις όκάδες σάπιες έλιές, ξη όκάδες κομμένο ρύζι, τέσσαρες όκάδες σάπιες πατάτες, πέντε κλούβια αυγά . . . »

«— Τα πέντε αυγά, τον διέκοψε ο υπάλληλος πά πουλήσα το πρώι στην κυρία Σ. ! ! !

Τότε ο μπακάλης έσκούπισε με το μαντήλι του τον κύρο ιδρώτα που περιέλουσε το μέτωπό του. Κι' υτιό βλέποντας ο υπάλληλος τον ρώτησε εαν έχει τίποτε.

«— "Όχι, άπαντά ο μπακάλης, μόνο που είμαι προσκαλεσμένος άπόψε στης κυρίας Σ. ! ! !

Υίος του Αίνου

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Η Μικρή Λογοτέχνις είχε συνηθίσει από τεσσάρων έτών να μιλάει και να καταλαβαίνει τα γαλλικά. Μια μέρα η μητέρα της της είπε γαλλικά : « Φέμ λα πόρτ ». Τότε η Μικρή Λογοτέχνις νομίζοντας πως η μητέρα της ήθελε να της φέρη την πόρτα, πλησίσις στην πόρτα και τραβώντας την, λέει στην μητέρα της : Δεν μπορώ καλή μαμά ! ! ! (Γεγονός) Μαύρο Βέλος

* *

Το παιδί στον παντοπάλη : — Πόσο κάνουν 4 όκάδες πατάτες, 300 δαμάκια μακαρόνια, ένα πακέτο άλάτι, μια όκά φακή ; — Κάνουν 14.500 παιδί μου. "Αλλά δε θα τ' άγοράσεις να στα ζυγίσω ; — "Όχι κύριε. Εύχρηστο πολύ, που μου λύσατε το πρόβλημα που μου έβαλε ο δάσκαλος . . .

Λυκόσπουλο

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Εγκριμένον υπό του Υπουργείου της Παιδείας ως ελεύθερον ανάγνωσμα δι' όλα εν γένει τα Σχολεία (1932)
Τιμηδέν διὰ του Αργυρού Μεταλλίου της Ακαδημίας Αθηνών (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΗΡΩΤΕΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Έτησίαι δρχ. 35000, Έξάμηνη δρχ. 20000, Τριμήνη 12000.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αγγλίας, Αιγύπτου Αίρες 2:10
Αμερικής και άλλων κρατών, Δολάρια 10.
Έξάμηνη αναλόγως. Τμήν φύλλον δρχ. 800.
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΙ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
Αποστέλλει: Προς τα περιοδικών Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ, δδός Αριστείδου 10 Αθήνας.—Τηλ. 20977

ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΟ 1929
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ († 1941)
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ { ΜΑΡΙΑΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΥΘΑΛΙΑΣ ΧΡ. ΝΑΤΣΙΟΥ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ Π. ΜΟΥΣΔΡΑΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ
Αρχίζει την Ιανουαρίον, άλλ' αϊ συνδρομαί αρχίζου την Ιην οϊουδήποτε μηνός.
ΓΡΑΦΕΙΑ
δδός Αριστείδου 10
Αθήνα

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ"

Αθήνας, δδός Αριστείδου 10
την 5ην Μαΐου 1947

ΤΙΣ τελευταίες ημέρες έχω πάρει πολλά γράμματα καθυστέρημένα τόσο πολύ που να μην ξέρω πώς να τα χρησιμοποιήσω. Μά είναι ώρα και τα περισσότερα μαζί με τις ευχές του Πάσχα περιλαμβάνουν και μακρές περιγραφές πασχάλινων εκδρομών και πασχάλινων εορτών που τόσο καλά ζωγράφισεν ο Παλαμάς σ' ένα από τα πρώτα του τραγούδια «Το πασχάλινο τραπέζι». Τις ευχές τις ανταποδίδω, θερμότατα σ' όλα μου τα παιδιά και νοερά πατρών κ' εγώ μέρος στις χαρές τους. Φέρνουν τέτοια ξεκούραση οι μέρες αυτές...

Πολλά διαπλάσπουλα μου γράφουν για το ξεσπάθωμα και για την διάθεση που έχουν να ξεσπαθώσουν, αν τους έμνε καιρός. Ας μου επιτρέψουν να τους πω πως «ό,τι δεν θέλει καινείς δεν κάνει». Μέσα στο σχολείο, στις εκδρομές τους, στην Κυριακάτικη ανάπαυση, στις άργιες του σχολείου έχουν τον απαιτούμενο καιρό για το ξεσπάθωμά τους, πρέπει να το τονίσω είναι ανάγκη να ένισχυθη. Δυστυχώς, εξακολουθεί η κακή συνήθεια της κατοχής να υφώνεται, καθημερινώς, οι τιμές και τις συνέπειες τις αισθάνομαι κ' εγώ, άμεσα. Το χαρτί, το μελάνι, τα χρώματα άνεβαίνουν, άματωδώς. Έτσι, βρίσκομαι μπροστά στο δίλημμα: να εξακολουθήσω ή να μην εξακολουθήσω με την καινούργια μου εμφάνιση; Όλοι σας ξέρετε πως αρχή μου άπαράβατη είναι να έπιμένω σ' εκείνο που αρχίζω γιατί το μελετώ καλά και έχω πίστη στα διαπλάσπουλα. Πρέπει όμως και σείς να με βοηθήσετε γιατί θάταν φοβερό και για μια φορά έσο να ποραβή την αρχή μου και να γυρίσω στην παλιά μορφή. Γι' αυτό λέγω πως όλα τα παιδιά που άγαπούν την «Διάπλασι» πρέπει να ξεσπαθώσουν, να ξεσπαθώσουν με πέσμα και φαντασμά «Έτσι και τή σημερινή μορφή μου θά διατηρήσω και ό,τι άλλο έχω στο νου θά εφαρμόσω».

Και από άλλους συνδρομητάς Γαλάζις Ούρανε μου διατυπώνεται παράπονα ότι δεν έπιηραν αυτό ή εκείνο το φύλλο. Ανυπόμονα πολύ, αλλά το λάθος δεν είναι δικό μου. Όσο για την καθυστέρηση είναι κ' αυτή συνέπεια της άνωμαλίας που μου έπροκάλεσε ή τυπογραφική άπεργία, καταβάλλω όμως κάθε προσπάθεια για να ένημερωθώ.

Ρόξ Μπουμπουνάκη, πώς μπορείς να φαντασθής ότι σ' έξεχασα, και γιατί δεν άποδίδεις την έλλειψη άπαντήσεως, έχει που πρέπει να την άποδώσης, ότι δηλαδή χάθηκαν τα γράμματά σου; Το ξέρω πως τα μαθήματα προέχουν, γι' αυτό και με συγκινείς που βρίσκεις λίγο καιρό να μου γράφεις.
«Ακόμη και μονόφύλλη να έβγαίνες, έμένα θά μ' εύχαριστούσες» μου γράφει άνάμεσα στ' άλλα ή Νέκη. Το ξέρω τι προσφέρω γι' αυτό και φωνάζω ξεσπαθώνετε για να μπορέσω να διατηρήσω αυτό που με τόσο κόπο άποκτήσαμε. Βλέπετε τα καλά κόποις κτώνται, άλλα και χάνονται αν δεν έπιμένουμε να τα διατηρήσουμε όταν τ' άποκτήσουμε.

Με λύπησε Φρουζέ της Γαλανόλευκης το γράμμα σου που με πληροφορεί πως ήσουν δυο μήνες άρρωστη. Έδυσχώς είσαι τώρα καλά και ελπίζω να κρέφης τα ίδια αισθήματα προς έμένα που έτρεφες όταν ή άρρώστατα σε κρατούσε στο κρεβάτι. Άλλα τι λέγω ελπίζω, το πιστεύω.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Δικαιώματα έγκρίσεως: δια συνδρομητάς ή άδελφια των, δρχ. 2000. Δι' άγοραστάς άποκτώντας με το ψευδώνυμον δικαιώματα συνδρομητού δρχ. 3000.

Νέα ψευδώνυμα: Κισσός, ά. Άτρείδης ά.

Ανανεώσεις Ψευδωνύμων: Έντελβάϊς, κ. Ηρωϊκός Στρατός, ά. Μεγάλη Ελλάς, κ. Φρουρός της Γαλανόλευκης, κ. Ορέστis, ά.

Ωραϊκές έπιστολάς μās έστειλαν οι Βοσκαρού (μ' ένθουσίασαν τα λόγια σου και δικαιώνουν τους κόπους μου), Υίος του Άίνου (δ έπιμένων νικα), Γεωργία Μυτιληναίου (θα σου άπαντήσω εύρύτερα στο προσεχές φύλλο), Αδελφός Βύρων, Χρήστος Έπ. Παπαλάμπρου, Στεργό Χαμόγελο κλπ.

Η Διάπλασις άσπάζεται τους φίλους της Γαλάζις Ούρανε (δ δηγός δεν έντυπώθηκε άκόμη, όταν τυπωθή μου το ξαναγράφεις να σου στείλω), Έντελβάϊς (έλαβα την έπιταγή σου και άνανέωσα τή συνδρομή σου για να έγγραφω τή φίλη σου πρέπει να μου στείλη πρώτα τή συνδρομή της, γιατί όπως ξέρετε είναι προκληρωτέα. Να μου ξαναγράψης και τ' όνομά της καθαρά), Κλειώ Γ. Περίδου (περιμένω να μου στείλεις το ψευδώνυμο που θέλεις για να σου έγχευθώ τὰ δύο σελλίδια για την έγκρισή του έλήφθησαν), Σπούγγιτι (εύχαριστώ για το ά-

ραίο δελτάριο), Φλόρα Καράσο (εύχαριστώ για τα καλά λόγια), Χριστίαν και Γεώργιον Άναργύρου (θα δητε πως δεν ύστερον και τα νέα μυθιστορήματα τις ευχές σας διεβίβασα σ' όλο το σπιτικό), Ασημάκη Α. Φωτήλαν (δ δηγός του συνδρομητού δεν τυπώθηκε άκόμη. Μόλις τυπωθή θάναγγελεθώ στο φύλλο. Άν επιθυμείς να έχης τα τεύχη από την επανέκδοση μπορείς να τ' άγοράσης στο γραφείο μου), Γ. Μισιλιολίου (Νά στείλεις άλλο ψευδώνυμο προς έγκριση, γιατί αυτό που ζητάς το έχει άλλος), Κώσταν Άναστασιάδην και Νίκων Παπαδόπουλον (Γιατί είχε τυπωθή το φύλλο όταν συνέβη το θλιβερό γεγονός. Στο επόμενο έγγραφο, όπως είδατε, Άθηναϊκή Έπιστολή ή κ. Φαίδων), Νικόλαον Α. Ζουρούδη (Σου έστειλα το φύλλο. Το ψευδώνυμο πρέπει να το άνανεώσης για να σου άνηκη), Μαίρη Μπένα (τα φύλλα έστάλησαν), Νεφέλες (Η έπιταγή των 32.000 δρχ. έλήφθη, πιστεύω δε να έλαβες έν τω μεματεξυ τις άποδείξεις. Το ψευδώνυμό σου άνανεώθηκε, Φρουζέ της Γαλανόλευκης (το ψευδώνυμό σου άνανεώθηκε).

ΔΗΛΩΣΙΣ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Σ' ένα από τα ερχόμενα φυλλάδια, θα δημοσιευθού τ' άποτελέσματα του διαγωνισμου προς Σύνθεσιν Πνευματικών Άσκήσεων. Απεράσισα να τὰ έπιπεύσω για δυο λόγους: και για να έχω καινούργιες άσκήσεις, αφού οι συλλογές που έχω στα χέρια μου, όπως σας είπα και άλλοτε, δε μου δίνουν πλούσιες και πρωτότυπες κ' άναγκαζεται ο Άνανίας να τις αλλάζει πολύ για να δημοσιευθού, και για να δοθή ή έγκαιρία σιούς συνθέτες να μās παρουσιάσουν τις άραιες άσκήσεις που με τον καιρό και την πείρα, δεν άμφιβάλω ότι θα έχουν συνθέσει. Έπειτα είναι και τα καινούργια διαπλάσπουλα που θέλουν να συμμετάσχουν. Μη μου στέλνετε, λοιπόν, άλλες συλλογές προς το παρόν. Έτοιμάζετε άσκήσεις με την ήσυχία σας για να τις στείλετε μόλις δείτε την προκήρυξη του νέου διαγωνισμου. Κι' ως που νάρθει ή σειρά των καινούργιων συλλογών, θα δημοσιεύσω όσες καλές μένουν άκόμα, όπως και — αυτό για ένα δυο φυλλάδια — μερικες άραιες άσκήσεις από συλλογές που στάλθηκαν στον προηγούμενο διαγωνισμό (του 1945) μη δεν έπρόλαβαν να δημοσιευθού.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ 305ου Διαγωνισμου Αύσεων. Αϊ λύσεις του φυλλαδιου τουτου δεκται έφ' όσον δεν θα έχον δημοσιευθη].

118. Λεξιγράφος

Πείνασες και θές να φάς;
Έ, μην πονοκεφαλιάς
Σε θεά βάλε κοντά
Με το άρθρο του άκρωτήρι
Νά σου φέρουν φαγητά
Κι' όχι μόνο... ψωμοτύρι.
Γαλάζιος Ούρανε

119. Στοιχειδγράφος - Αναγραμματισμός

[στη Δημοτική]
Σβόσε ένα άπ' την τεμπελιά
Κι' όλα τ' άλλα μπέρδεψε τα
Για να πιάσουνε δουλειά
Συγγραφείς και τυπογράφοι
Όποιοσδήποτε που γράφει
Κι' όσοι κάνουνε... πακέτα.
Ίκαρος

120. Μεταγραμματισμός - Τονόγραφος

Σατανικός προφήτης
Με πνεύματα μιλά
Μά πιδ δεινός ό λύτης
Τά μάγια του χαλά
Κεφάλι, τόνο αλλάσσει
Και νάτον τώρα, διές
Τρέχει, πηδάει στα δάση
Και μέσ' στις λαγκαδιές.
Προσκοπικόν Σήμα

121. Αναγραμματισμός

Τό έσο
Γ' άθωο
Που τρώω,
Κουρεύω, —
Μπερδεύω
Και φτιάνω
Σουλιάνο.
Κορινθιακό Άκρογιάλι

122. Κυβόλεξον

***** = Πλοιάριον της Δημοτικής
***** = Μη φανερά, κρυφία
***** = Άγορητής
***** = Μία των Μοιρών
***** = Άρχιερεύς των Έβραίων.
Και καθέτως τὰ ίδια.
Γαλάζιος Ούρανε

123-127. Μαγικόν Γράμμα

Τη προσθήκη ενός γράμματος, πάντοτε του αυτού, εις έκάστην των κάτωθι λέξεων, να σχηματισθού άνευ αναγραμματισμου άλλα τόσαι λέξεις:
φανός, έτος, δόλος, μία, ιδός
Πελλι της Καταιγίδος

128. Άκροστιχίς

έκ Μεταγραμματισμών
Ίωνία, Πύλος, κόμβος, Άινος,
βίος, γέρον, Κίμων, μέλας
Κάθε μία άπ' αυτές τις λέξεις
θά σου κάνει εύθύς μίαν άλλη
Άν αλλάξεις το κεφάλι.
Κι' αν σ' αυτό καλά προσέξεις
θά σου δώσουν τ' αρχικά τους
Ποταμό μεγάλου κράτους.
Ίκαρος

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Αν δημοσιεύεται Άγγελία, έπαραβάνωσα τους δεκαέντε στίχους και μόνον μία που καθεός εις κάθε φυλλάδιον. — Έως όδα το πολυ λέξων με άλλα στοιχεία δρχ. 1000. Πέραν των δέκα λέξων, 100 δρχ. ή λέξις με άλλα, 150 δρχ. με παζα και 200 δρχ. με κεφαλαία. Ό χωριστός στίχος δρχ. 500.

[A — 47]

Πρωτομπαίνοντας στην κίνησι χαϊρατωδους ες. Έπιθωμό σομαχία, Άλληλογραφία. Γράφατε: Βασίλειον Γερσάκην, Άγιων Πάντων 19, Καλλιθέα, Άθήνα.
Ντέκεντιβ X

[A — 48]

Ανοίγοντας τα λευκά μου φτερά στο κομφό σαλονάκι της διαπλάσεως χαϊρατωδους ες. Μαύρο Βέλος, ποτός δεν γνωρίζα μία Δευκή Πεταλούδα

[A — 49]

Υιέ του Άίνου δέχομαι σομαχία, σύμμαχος έμως σε τί; Άθάνατη Έλλάδα, είσαι ή Άθηνα.
Μικρή Δογοτέχνης

[A — 50]

Διαπλάσπουλα! Άνταλλάσω με δλους Μ. Μ. Δισθονούς: Έμμανούηλ Μαυροματήν δδός Άριστοτικού 8, Άθήνας (4) δια
ΑΥΚΟΠΟΛΟ

[A — 51]

Στην Άστραχή για το θάνατο του άγαπημένου της πατέρα τα πιδ θερμά μου συλλυπητήρια.
(Καθυστερημένη) Έλλην. Δοδεκάνησα

[A — 52]

Μπαίνοντας για πρώτη φορά στη διαπλάσικη κίνησι, σας χαϊρατωδ. Προσκοπικό Σήμα άλληλογραφώμε;
Μικρή Πεταλουδίτσα

ΠΩΣ ΘΑ ΠΕΡΑΣΕΤΕ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΑΣ ;

Είνα απλούστατο : Θά προμηθευθήτε όσους περισσότερους μπορείτε

"ΤΟΜΟΥΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ"

και θα τους πάρετε μαζί σας στο ταξίδι, στην έξοχή, όπου θα πάτε, — αλλά και αυτού που θα μέινετε, — για να περάσετε τις διακοπές.

ΚΙ' ΕΝΑΣ ΜΟΝΟΝ ΤΟΜΟΣ της Β' Περιόδου, άρχει με τις 600 σελίδες του, με τὰ τρία ή τέσσερα μυθιστορημάτά του και με τὰ τόσα άλλα που περιέχει.

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ δημοσιεύεται στα φυλλάδια συχνά. Συμβουλευθήτε και τον Πίνακα Μυθιστορημάτων που περιέχει κάθε Τόμος και κάμετε εγκαιρωσ την προμήθειά σας, αν θέλετε να περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

ΤΟ ΣΗΜΑΔΙΑΚΟ ΠΑΠΑΚΙ ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΞΕΝΗ ΓΙΑΤΡΕΙΑ ΤΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

Δ'.

Βλέπετε ο πίθηκος ήξερε καλά τις κρυψώνες του δάσους και δεν κίθησε σαν το Μαυρομούτικο στο ύπαιθρο να παγώσει! Νάτος τώρα φρέσκος-φρέσκος έτρωγε το πρόγευμά του, καρύδια και φουντούκια.

— «Καλημέρα Κύριε Πίθηκε, του έλεε το Μαυρομούτικο. Είμαι το μικρό παπάκι με τη σημαδιακή μύτη. Θέλω ναλλάξει χρώμα ή μύτη μου! 'Ο βάτραχος στον πράσινο βάλτο μ' έστειλε στο κοράκι και το κοράκι σε σένα. 'Εσύ, μου είλες μπορείς να με βοηθήσεις. Γι' αυτό ήρθα!»

'Ο πίθηκος εξακολούθησε άτάραχος το φαί του. Μόνον σαν τελείωσε γύρισε προς το παπάκι — που περίμενε με τέτοιο καρδιοχτύπι—και του είλε :

Τώρα που έχεις αυτό το κομμάτι τον πάγο πάνω στην μύτη σου, ξαναγύρισε στο βάτραχα. Τώρα θά μπορείς να σου αλλάξει χρώμα. Είναι πολύ απλό!

Μα τον κοροϊδεύει λοιπόν! Πολύ απλό! Πεινασμένο, κουρασμένο και με

τόν δυνατό πόνο στη μύτη που καίει τώρα σαν ναχουν άκουμπήσει αναμένο σίδερο άπάνου της, πώς θά μπορείς να ξαναδιασχίσει το χιονισμένο δάσος; Κι' όμως έπρεπε να ξεκινήσει! Κλαίγοντας και άναστενάζοντας

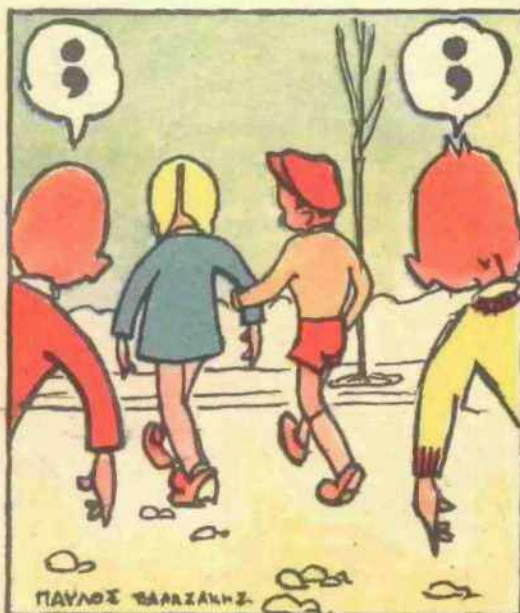
πήρε τον δρόμο του γυρισμού. Προχωρούσε σιγά-σιγά γιατί δεν ήταν συνηθισμένο να περπατάει πάνω σε χιόνι. Κι' ήταν άναγκασμένο κάθε λίγο να σταματάει για νανασαινει και να σκουπίζει τα δάκρυά του, γιατί έκείνο το κομμάτι ο πάγος βάραινε και είχε σχεδόν φράξει τη μύτη του και δεν άφηγε τα δάκρυα να κυλλίσουν κάτω. Ευτυχώς στά μισά του δρόμου συνάντησε το κοράκι : «'Ε, Μαυρομούτικο, τί γίνεται;» του φώναξε γελαστά.

— «'Αχ! Κύριε Κόρακα, άποκρίθηκε κλαίγοντας, είμαι πολύ δυστυχισμένο! "Όχι μόνον δεν άλλαξε χρώμα ή μύτη μου μα πάγωσε και με πονάει τόσο πολύ! Κι' είμαι κουρασμένο και νηστικό και φοβάμαι πώς δεν θά ξαναγυρίσω στο σπίτι μου!»

('Ακολουθεί) Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ



Ο ΤΟΛΗΣ, Η ΤΟΥΛΑ ΚΙ' Ο ΦΙΛΟΣ ΤΟΥΣ



ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΡΑΣΚΗΣ